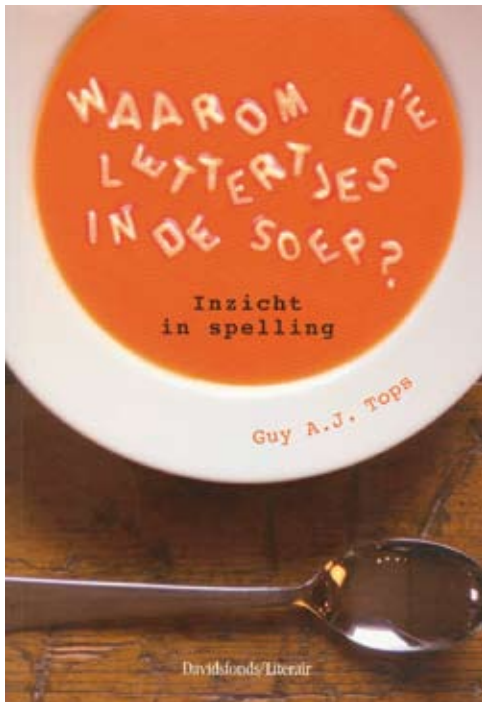

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Spelling

Iedereen heeft met spelling te maken, en veel mensen hebben er een mening over, vooral als er weer eens wijzigingen zijn. Tegelijkertijd weten maar weinigen iets van de achtergronden van onze spelling. Waarom zijn er regels voor de tussen-*n*? Hoezo *vakantie* met een *k* en *vacature* met een *c*? Waarom schrijven we *mens* niet meer met *-ch* (*mensch*) en waarom deden we dat vroeger wel? Waarom zijn we van de tot 1995 gangbare dubbelspellingen afgestapt? Taalkundigen weten het meestal wel, maar de doorsnee-taalgebruikers – hoe betrokken ze ook zijn bij het Nederlands – hebben geen flauw idee. Voor hen schreef de Vlaamse emeritus hoogleraar algemene taalkunde Guy Tops het boek *Waarom die lettertjes in de soep?*

Tops gaat eerst in op de ontwikkeling van onze spelling, in “een tocht op zevenmijslaarzen door een geschiedenis van zo’n kleine 1500 jaar”. Vervolgens zet hij zich aan wat hij een “haast onmogelijke opgave” noemt: het uitleggen van de problemen die elke spelling van het Nederlands zal moeten oplossen, en van de manier waarop de officiële spelling van 2005 die aanpakt. In dat gedeelte – het leeuwendeel van het boek – gaat hij ook uitgebreid in op de principes die aan de spelling ten grondslag liggen, namelijk het basisbeginsel van de standaarduitspraak (de spelling van *mijt* is gebaseerd op de uitspraak ‘mijt’), en de nevenbeginselen van de gelijkvormigheid (de spelling *meid* is gebaseerd op het meervoud *meiden*) en de etymologie (de *ij* in *mijt* gaat terug op de spelling *mîte*).

In het laatste hoofdstuk kijkt Tops naar de toekomst. Hij geeft redenen voor een verdergaande spellingwijziging, maar doet ook uit de doeken waarom je die maar beter achterwege kunt laten, en voorspelt uiteindelijk dat het nog lang onrustig zal blijven aan het spellingfront.

Waarom die lettertjes in de soep? Inzicht in spelling van Guy A.J. Tops is een uitgave van het Davidsfonds en kost € 17,50 (gelijmd, 222 blz.). ISBN 978 90 6306 582 9

MANAGERSTAAL

Veel beroepsgroepen hebben een eigen vocabulaire, en zo ook de managers, consultants en beleidsmakers. Hun kantoorjargon is doorspekt met Engelse termen als *backoffice*, *benchmarking* en

bottom-up, die ze gebruiken om nare boodschappen te verzachten en om glans te geven aan grauwe gegevens. In *Waartoe is deze tent op aarde?* heeft Carien Overdijk ruim driehonderd managerstermen bijeengebracht en verklaard. De woordenlijst wordt ingeleid met enkele hoofdstukjes over de eigenaardigheden van kantoor-metaforen, die vaak afkomstig blijken van het slagveld, het sportveld en uit de operatiekamer.

Waartoe is deze tent op aarde? Een taalkit voor kantoorprofessionals is verschenen bij Uitgeverij Nieuwezijds en kost € 14,95 (gebonden, 126 blz.). ISBN 978 90 5712 290 3

THESAURUS VOOR ANDERSTALIGEN

Een thematisch woordenboek, ook wel thesaurus geheten, rangschikt de opgenomen woorden niet alfabetisch maar op

onderwerp. Een voorbeeld hiervan is het vermaarde *Het juiste woord* van L. Brouwers. Bij taalstudieboeken-uitgeverij Intertaal is onlangs een thematisch woordenboek voor anderstaligen verschenen. Het verklaart

zo’n 6000 woorden in 25 hoofdstukken. De beschrijvingen zijn gesteld in eenvoudige bewoordingen en ze worden verduidelijkt met voorbeeldzinnen en soms ook met plaatjes. Alle woorden zijn opgenomen in het alfabetische register.

Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen van Peter Schoenaarts en Helga Van Loo (ingenaaid, 628 blz.).

ISBN 978 90 5451 698 9

SCHRIJFTIPS VOOR AMBTENAREN

Chiel Galjaard (1921-2002) was een van de oprichters van de Vereniging voor overheidscommunicatie en de auteur van tal van boeken over (overheids)communicatie. In 1978 publiceerde hij *Schrijven voor de lezer*, een boekje met schrijftips (over onder meer structuur, toon en woordkeus) voor de ambtenaren van de gemeente Den

Haag. Het is onlangs opnieuw uitgegeven omdat het nog steeds actueel bleek.

Schrijven voor de lezer kost € 2,50 en is te bestellen op de website www.helderhaags.nl.

TAALTOETS

Inburgeraars die in aanmerking willen komen voor een voorlopige verblijfsvergunning, moeten sinds maart 2006 een ‘Toets gesproken Nederlands’ afleggen. Het boek *Onderweg* van Jenny van der Toorn-Schutte, auteur van meerdere boeken voor mensen die het Nederlands als tweede taal leren, bereidt hen voor op dit taalexamen. In twintig korte lessen komen alle onderdelen aan bod: woordenschat, luisteren en nazeggen, vragen, en tegenstellingen. Het boek bevat ook oefeningen, en veel zaken worden verduidelijkt met een illustratie. Het boek is een vervolg op *Op weg* uit 2007.

Onderweg. Voorbereiding op het inburgerings-examen in Nederland is een uitgave van Boom en kost € 27,50 (ingenaaid, 124 blz.).

ISBN 978 90 8506 836 1

■ TECHNISCH SCHRIJVEN

Nu apparaten en machines steeds complexer worden, wordt ook het belang van handleidingen, instructies en systeembeschrijvingen steeds groter. Het *Basisboek technische communicatie* richt zich (in eerste instantie) op hen die geen ervaring hebben met het schrijven van dit soort ondersteunend materiaal. Het boek behandelt de planning vooraf (opzet, doelgroep), de kenmerken van en vereisten voor diverse technische teksten, de vormgeving (papier, beeldscherm) en de afwerking van het schrijfsproces (redigeren, publiceren en actualiseren). Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met een checklist.

Basisboek technische communicatie, onder redactie van Peter van Bart en Michaël Steehouder, is een uitgave van Van Gorcum en kost € 42,50 (ingenaaid, 328 blz.). ISBN 978 90 232 4386 1

■ NEDERLANDSE SYNTAXIS

In zijn monumentale *Geschiedenis van de Nederlandse syntaxis* beschrijft historisch taalkundige Joop van der Horst de ontwikkelingen van de Nederlandse zinsbouw vanaf het Oudnederlands tot nu toe. Alle stadia werden zorgvuldig geattesteerd met citaten en voorbeeldzinnen uit klassieke werken en hedendaagse bronnen. De academische opzet van het tweedelige naslagwerk vergt enige inspanning van de lezer. (Zie ook het interview met Van der Horst in het septembernummer van *Onze Taal*.) Het boek is met korting te koop bij Onze Taal: www.onzetaal.nl/boeken.

Geschiedenis van de Nederlandse syntaxis is een tweedelige uitgave van Leuven University Press en kost tot 1 januari € 189,50, daarna € 210,- (gebonden, 2014 blz.). ISBN 978 90 58676467

■ ATLETIEK- EN TURNWOORDEN

Woordenboekuitgever Van Dale is een sportwoordenboekenreeks begonnen, die zal worden verzorgd door taalpublicist Jan Luitzen. Het eerste deel is het *Atletiek- en turnwoordenboek* (waarin overigens ook fitness- en kracht-sporttermen zijn opgenomen). Van ieder lemma wordt de betekenis gegeven en eventueel de herkomst verklaard, en ze worden verduidelijkt met citaten of voorbeeldzinnen en soms een illustratie. De trefwoor-

den worden afgewisseld met kaderteksten “vol sappige anekdotes, sporttallige wetenswaardigheden en insideverhalen”.

Van Dale atletiek- en turnwoordenboek. Van afzetbalk tot zolendraai en 1948 andere sportwoorden uit atletiek – turnen – krachtsport – fitness kost € 22,50 (gebonden, 223 blz.). ISBN 978 90 6648 922 6

■ EENLETTERWOORDENBOEK

Bibliothecaris Diederik van der Wal verzamelde jarenlang eenletterwoorden. Hij heeft zijn verzameling nu gepubliceerd in *Achter de letter*, een “encyclopedisch eenletterwoordenboek”, waarin een groot deel van de Nederlandse eenletterwoorden, -afkortingen, -symbolen, -titels en -curiosa wordt verklaard. Zo vindt men bij de *e* onder meer dat deze letter niet alleen staat voor diverse wetenschappelijke grootheden, maar ook voor een cupmaat, een muziektoon en de drug ecstasy – en dat het een pseudoniem was van de schrijver J.J. Slauerhoff. Ook uitdrukkingen als *de p hebben aan* zijn opgenomen in dit leeswoordenboek. Lezers van *Onze Taal* kunnen dit boek met korting bestellen; zie de aanbieding op blz. 359.

Achter de letter. Encyclopedisch eenletterwoordenboek is een eigenbeheeruitgave bij Uitgeverij Alfabet en kost € 19,95 (ingenaaid, 261 blz.).

■ TOESPRAKEN EN PRESENTATIES

Spreken voor publiek gaat niet iedereen even goed af, maar je kunt het wel leren, aldus Geerhard Bolte in *De kunst van het spreken*. Het boek geeft stapsgewijs – onderwerpsbepaling, opbouw, schrijfsproces en het spreken zelf – aan hoe je tot een geslaagde toespraak of presentatie kunt komen. De tekst wordt afgewisseld met portretten van bekende publieke sprekers als Pim Fortuyn, Wouter Bos en Al Gore.

De kunst van het spreken is een uitgave van Haystack en kost € 19,95 (gelijmd, 109 blz.). ISBN 978 90 7788 140 8

■ PUZZELWOORDENBOEKEN

Van Dale heeft ook een reeks puzzelwoordenboeken, de ‘Dr. Verschuyf puzzelbibliotheek’, en daarin zijn onlangs twee titels opnieuw uitgegeven. Ten eerste het *Omgekeerd puzzelwoordenboek*, een zogenaamd retrograde woordenboek (dat wil zeggen dat de trefwoorden ‘omgekeerd’ zijn gealfabetiseerd, in volgorde vanaf de

eindletters). De 236.837 woorden die erin voorkomen zijn behalve op eindletter ook nog eens naar hun lengte (vanaf drie letters) gerubriceerd. Behalve gewone woordenboekwoorden zijn ook geografische en persoonsnamen in de lijsten opgenomen.

Het tweede boek is de *Officiële scrabblewoordenlijst*. Die somt 227.202 woorden van

twee tot negen letters op (inclusief vervoegingen en verbuigingen). Nieuw in deze uitgave zijn de negenletterwoorden en de nieuwe woorden uit het *Jaarboek taal 2007* en het *Jaarboek taal 2008*.

- *Omgekeerd puzzelwoordenboek* is een uitgave van Van Dale en kost € 24,95 (gebonden, 846 blz.). ISBN 978 90 6648 836 6
- *Officiële scrabblewoordenlijst* is een uitgave van Van Dale en kost € 22,95 (gebonden, 861 blz.). ISBN 978 90 6648 837 3

■ SPELLING EN STIJL OEFENEN

Leraar Nederlands Dick Pak is auteur van een aantal bijspijkerboeken waarmee je je kennis van het Nederlands kunt opfrissen en testen. Zijn nieuwste boek is *Vlekkeloos Nederlands voor iedereen*, dat in kort

bestek de belangrijkste regels over spelling, stijl, interpunctie en grammatica behandelt en toetst. Het boek bevat ook een lijst met duizend lastig te spellen woorden.

Vlekkeloos Nederlands voor iedereen is verschenen bij Pak Uitgeverij en kost € 18,50 (gelijmd, 211 blz.). ISBN 978 90 7701 875 0

EN VERDER

■ *De gekietelde kameel* van Adam Jacot de Boinod. Heruitgave onder een andere titel en met een ander omslag van het in 2006 verschenen *Tingo*. Een verzameling woorden uit allerlei talen waar geen een-op-eenvertaling voor bestaat. Mouria, € 10,- (gelijmd, 206 blz.). ISBN 978 90 458 0075 2

■ *Stap 1 | 2 | 3. Grammatica en oefeningen* van Els Mertens. Extra oefenmateriaal voor zelfstudie bij *Stap*, een cursus Nederlands voor anderstaligen. Intertaal, € 9,90 (ingenaaid, 102 blz.). ISBN 978 90 5451 876 1

■ *Joost mag het weten. De herkomst van bekende spreekwoorden en uitdrukkingen* van Heidi Aalbrecht. Bundeling van Aalbrechts *Al regent het varkens...* (2003) en *Parels voor de zwijnen* (2005). Betekenis en herkomst van circa zeshonderd spreekwoorden verklaard. BZZTôH, € 17,50 (gelijmd, 284 blz.). ISBN 978 90 453 0907 1